

Sygn. akt I ACa 898/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Mirosław Ożóg (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Lewandowska SA Jakub Rusiński
Protokolant:	st. sekr. sądowy Sylwia Lubiewska

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2015 r. w Gdańsku na rozprawie
sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego

w K.

przeciwko D. D. (1),

z udziałem interwenientów ubocznych po stronie pozwanej D. B.
i K. B.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 8 maja 2014 r. sygn. akt XV C 337/13

I/ oddala apelację,

II/ zasądza od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt I ACa 898/14

UZASADNIENIE

W zaskarżonym wyroku z dnia 8 maja 2014r. Sąd Okręgowy w Gdańsku stwierdził, że umowa sprzedaży z dnia 28 kwietnia 2008 r. repertorium A nr (...) notariusza R. L. w K. zawarta pomiędzy K. B. i D. B. oraz D. D. (1), mocą której małżonkowie K. i D. B. sprzedali D. D. (1) nieruchomość położoną w B. działka (...) obszaru 0.10,69 ha, dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) oraz nieruchomość położoną w B., stanowiącą zabudowane

budynkiem jednorodzinny z częścią usługową działki nr (...) obszaru 0.23,69 ha dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) jest bezskuteczna w stosunku do Skarbu Państwa w zakresie wierzytelności Skarbu Państwa wobec K. B. i D. B. z tytułu zaległych zobowiązań podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych i w podatku od towarów i usług w kwocie 1 045 704,97 zł - jako zawarta z pokrzywdzeniem wierzyciela, nakazał pozwanemu D. D. (1) aby zezwolił na przeprowadzenie egzekucji z nieruchomości położonej w B. działka (...) obszaru 0.10,69 ha, dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) oraz z nieruchomości położonej w B. stanowiącej działki nr (...) obszaru 0.23,69 ha, dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) w oparciu o tytuły wykonawcze wydane na podstawie prawomocnych decyzji:

a/ Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 17 października 2008 r. nr (...) wobec D. B. z tytułu podatku od towarów i usług za okres od stycznia do grudnia 2006 r.;

b/ Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 17 października 2008 r. nr (...) wobec D. B. z tytułu podatku od towarów i usług za okres od stycznia do grudnia 2005 r.;

c/ Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 17 października 2008 r. nr (...) wobec D. B. z tytułu podatku od towarów i usług za okres od kwietnia do grudnia 2004 r.;

d/ Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 17 października 2008 r. nr (...) wobec D. B. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2005 r.

e/ Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 18 listopada 2008 r. nr (...) wobec K. B. z tytułu podatku od towarów i usług za okres od stycznia do grudnia 2006 r.;

f/ Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 18 listopada 2008 r. nr (...) wobec K. B. z tytułu podatku od towarów i usług za okres od stycznia do grudnia 2005 r.;

g/ Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 18 listopada 2008 r. nr (...) wobec K. B. z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2005 r.

Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego D. D. (1) na rzecz Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz odstąpił od obciążenia go kosztami postępowania w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy ustalił, że dłużniczka D. B. w latach 2004 -2008 prowadziła działalność gospodarczą pod firmą (...) w B.. W związku z prowadzeniem tej działalności była podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od towarów i usług.

W dniu 5 października 2007 r. Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w G. wszczął wobec dłużniczki postępowanie kontrolne celem sprawdzenia prawidłowości rozliczeń ze Skarbem Państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku od towarów i usług.

Dłużniczka jest właścicielką nieruchomości w B. o powierzchni 0,03.67 ha, dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw (...). Dłużniczka jest także właścicielką nieruchomości w B. o powierzchni 0,0648 ha, dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą Kw (...). Innego majątku dłużniczka nie ujawniła.

W dniach 11 października 2007 r., 15 października 2007 r., 12 listopada 2007 r. 28, 29 i 30 kwietnia 2008 r., 16, 19 i 29 maja 2008 r., 11 października 2008r. dłużniczka jako właścicielka i współwłaścicielka oraz współużytkowniczka z tytułu użytkowania wieczystego zbyła prawa do 13 nieruchomości położonych w B., B., G., S. Hucie i (...).

Dłużniczka jest nadal właścicielką nieruchomości zapisanych w księgach wieczystych Kw (...) i Kw (...).

Dłużnik K. B. w latach 2004-2008 prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ż.. W związku z tą działalnością był podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych i od towarów i usług. W dniu 5 października 2007

r. Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w G. wszczął wobec dłużnika postępowanie kontrolne celem sprawdzenia prawidłowości rozliczeń ze Skarbem Państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku od towarów i usług.

W dniach 11 października 2007 r., 15 października 2007 r., 12 listopada 2007 r. 28, 29 i 30 kwietnia 2008 r., 16, 19 i 29 maja 2008 r., 11 października 2008 r. dłużnik K. B. jako właściciel i współwłaściciel zbył prawa do 16 nieruchomości położonych w B., B., G., S. Hucie i (...).

Dłużnik K. B. nie ujawnił żadnego majątku.

Pozwany jest znajomym małżonków B.. Jego działalność gospodarcza polegała także na handlu samochodami i z tej przyczyny na nieruchomości w B. trzymał swoje samochody. Spotykał się także z małżonkami B. towarzysko.

W marcu 2008 r. małżonkowie B. zaczęli namawiać pozwanego na kupno nieruchomości w B., na której prowadzili działalność gospodarczą – handel używanymi samochodami. Ponieważ pozwany nie miał odpowiedniej kwoty obiecali mu pomoc w załatwieniu kredytu. Pozwany wiedział od dłużników, że dłużnicy mają poważne problemy ze Skarbem Państwa, który niebawem miał zabezpieczyć cały ich majątek.

W kwietniu 2008 r. osoby te doszły do porozumienia i małżonkowie B. załatwili pozwanemu kredyt w Banku (...). U notariusza wyznaczono termin czynności i w związku z tym pozwany wystąpił do Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. o wydanie zaświadczenia stwierdzającego, że na zbywcach nie ciążyą zaległości podatkowe.

W dniu 28 kwietnia 2008 r. pozwany uzyskał zaświadczenia o wysokości zaległości podatkowych zbywającego potwierdzające, że według stanu na dzień wydania zaświadczenia nie ujawniono zaległości podatkowych po stronie zbywających. Zaświadczenia te nie zawierały informacji, że przeciwko zbywcom nie jest prowadzone postępowanie mające na celu ustalenie lub określenie wysokości zobowiązań podatkowych.

Pozwany pomógł dłużnikom spieniężyć ich majątek, mimo że był ostrzegany przez wiele osób przed tym, że dłużnicy są ludźmi, którzy z innymi nie liczą się.

W dniu 28 kwietnia 2008 r. w działach III i IV obu ksiąg wieczystych prowadzonych dla sprzedanych nieruchomości nie było wpisów. Następnie dokonano wpisu hipoteki zabezpieczającej kredyt udzielony pozwanemu na zakup nieruchomości i kolejnych zajęć i hipotek na rzecz innych wierzycieli pozwanego. Po nabyciu nieruchomości od dłużników pozwany zbył na rzecz G. R. i P. O. udziały po 1/72 w prawie własności nieruchomości zapisanej w Kw (...).

Umową sprzedaży z dnia 28 kwietnia 2008 r. K. B. i D. B. sprzedali pozwanemu D. D. (1), za kwotę 1 800 000 zł., nieruchomość położoną w B. działka (...) obszaru 0,10.69 ha, dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą (...) oraz nieruchomość położoną w B. stanowiącą zabudowane budynkiem jednorodzinny z częścią usługową działki budowlane (...), (...) i (...) obszaru 0,23.69 ha, dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą (...).

Cena sprzedaży została w kwocie 300 000 zł. zapłacona gotówką, co sprzedający potwierdzili, a w pozostałym zakresie to jest w kwocie 1 500 000 zł miała być zapłacona w terminie 1 dnia – do dnia 29 kwietnia 2008 r. na rachunek bankowy sprzedających i co do obowiązku zapłaty tej kwoty kupujący poddał się rygorowi egzekucji z tego aktu notarialnego.

W umowie sprzedający oświadczyli, że nieruchomości nie są obciążone jakimikolwiek długami czy roszczeniami osób trzecich, nie występują jakiekolwiek prawne lub faktyczne okoliczności mogące spowodować obciążenie tego przedmiotu, ograniczenia w rozporządzaniu nimi lub korzystaniu z nich, zobowiązania podatkowe i inne zobowiązania publicznoprawne związane z tym przedmiotem zostały uregulowane. Oświadczyli także, że nie została wydana decyzja administracyjna ani orzeczenie sądu i nie toczy się żadne postępowanie przed jakimkolwiek organem i sądem, w tym postępowanie egzekucyjne, upadłościowe lub inne mogące mieć wpływ na nabycie opisanej nieruchomości.

W akcie notarialnym nie odwołano się do treści zaświadczeń Urzędu Skarbowego w K. z dnia 28 kwietnia 2008 r.

W tym samym czasie, gdy umowę zawierał pozwany, w tej samej kancelarii dłużnicy zbywali inną nieruchomość na rzecz innej osoby.

Decyzją Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 17 października 2008 r. nr (...) ustalono wobec D. B. zobowiązanie podatkowe z tytułu zaniżenia podatku od towarów i usług za okres od kwietnia do grudnia 2004 r. w kwocie 17 389 zł.

Decyzją Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 17 października 2008 r. nr (...) ustalono wobec D. B. zobowiązanie podatkowe z tytułu zaniżenia podatku od towarów i usług za okres od stycznia do grudnia 2005 r. w kwocie 66 665 zł.

Decyzją Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 17 października 2008 r. nr (...) ustalono wobec D. B. zobowiązanie podatkowe z tytułu zaniżenia podatku od towarów i usług za okres od stycznia do grudnia 2006 r. w kwocie 144 117 zł.

Decyzją Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 17 października 2008 r. nr (...) ustalono wobec D. B. zobowiązanie podatkowe z tytułu zaniżenia podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2005 r. w kwocie 123 177 zł. Decyzja ta została zmieniona decyzją Dyrektora Izby Skarbowej w G. z dnia 21 grudnia 2009 r. i zobowiązanie podatkowe obniżono do kwoty 122 106 zł.

Decyzją Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 18 listopada 2008 r. nr (...) ustalono wobec K. B. zobowiązanie z tytułu zaniżenia podatku od towarów i usług za okres od stycznia do grudnia 2004 r. w kwocie 74 780 zł.

Decyzją Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 18 listopada 2008 r. nr (...) ustalono wobec K. B. zobowiązanie z tytułu zaniżenia podatku od towarów i usług za okres od stycznia do grudnia 2005 r. w kwocie 75 590 zł.

Decyzją Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 18 listopada 2008 r. nr (...) ustalono wobec K. B. zobowiązanie z tytułu zaniżenia podatku od towarów i usług za okres od stycznia do grudnia 2006 r. w kwocie 47 823 zł.

Decyzją Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w G. z dnia 18 listopada 2008 r. nr (...) ustalono wobec K. B. zobowiązanie z tytułu zaniżenia podatku dochodowego za rok 2005 r. w kwocie 106 901 zł. Decyzja ta została uchylona decyzją Dyrektora Izby Skarbowej w G. z dnia 4 grudnia 2009 r. a zobowiązanie podatkowe zostało ustalone na kwotę 101 595 zł.

Decyzje wyżej opisane są prawomocne albowiem skargi D. B. i K. B. na decyzje Dyrektora Izby Skarbowej w G. wydane na skutek odwołań dłużników zostały prawomocnie oddalone przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w G.. Poza tym D. B. nie wniosła skarg na decyzje Dyrektora Izby Skarbowej w G. oddalające jej odwołania.

Na podstawie prawomocnych decyzji zostały wydane 32 tytuły wykonawcze przeciwko dłużnikom.

Powyższy stan faktyczny Sąd pierwszej instancji ustalił na podstawie dokumentów urzędowych i prywatnych złożonych do akt sprawy przez strony oraz uzyskanych przez Sąd w toku postępowania i na podstawie zeznań pozwanego przesłuchanego w charakterze strony.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał na treść art. 527§ 1 kc i stwierdził, że w stanie faktycznym sprawy dłużnicy działali ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela - w tym wypadku Skarbu Państwa. Postępowanie kontrolne zostało wszczęte w dniu 5 października 2007 r., o czym dłużnicy wiedzieli, bo w obu ich firmach wykonywane były czynności kontrolne, co wynika z uzasadnień decyzji z dnia 17 października i 18 listopada 2008 r. Jak wynika z poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń od momentu wszczęcia postępowania dłużnicy zbyli część swoich nieruchomości w dniach: 11 października 2007 r., 15 października 2007 r., 12 listopada 2007 r. Kolejne nieruchomości zbyli 28, 29 i 30 kwietnia 2008 r., 16, 19 i 29 maja 2008 r., 11 października 2008 r. Jak z tego wynika rozporządzili znaczną częścią swojego majątku, do którego nie trafiły kwoty pieniężne będące ekwiwalentem zbytych praw. Potwierdzają to 32 tytuły wykonawcze wydane przeciwko dłużnikom na łączną kwotę należności niższą niż cena,

za jaką pozwany kupił nieruchomości. Sąd pierwszej instancji uznał, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy niewypłacalnością dłużników, a czynnością z dnia 28 kwietnia 2008 r. Zdaniem Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala na przyjęcie, że pozwany wiedział o tym, że dłużnicy działali ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela - Skarbu Państwa, a tym samym działali w złej wierze. Zdaniem Sądu Okręgowego pozwany przed zawarciem umowy wiedział, że dłużnicy mają zobowiązania wobec Skarbu Państwa, mają zaległości i że zamierzają zbyć nie tylko nieruchomości pozwanemu ale i inne swoje nieruchomości. Sąd pierwszej instancji uznał, że pozwany działał w złej wierze, gdyż wiedział jaka jest sytuacja małżonków B., ale uważał, że przed roszczeniami ich wierzycieli chroni go treść zaświadczeń Urzędu Skarbowego w K. wydanych w dniu 28 kwietnia 2008 r. Poza tym pozwany jako osoba prowadząca działalność gospodarczą miał wiedzę większą niż przeciętna, gdy chodzi o regulowanie zobowiązań podatkowych.

Sąd pierwszej instancji wskazał na treść przepisów art. 306a Ordynacji Podatkowej, zaznaczając iż zaświadczenie wydaje się w granicach wniosku. W toku postępowania Sąd uzyskał od Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. kopie wniosków składanych przez pozwanego, w następstwie, których wydano zaświadczenia z dnia 28 kwietnia 2008 r. We wnioskach tych pozwany zwracał się o wydanie zaświadczeń stwierdzających, że na dłużnikach nie ciąży zaległości podatkowe i takie zaświadczenia uzyskał. Nie wnosił o wydanie zaświadczeń stwierdzających, że przeciwko dłużnikom nie jest prowadzone żadne postępowanie podatkowe). Postępowania kontrolne przeciwko dłużnikom prowadził Urząd Kontroli Skarbowej w G., a nie Urząd Skarbowy w K.. Sąd pierwszej instancji zważył, że z przepisów ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, w brzmieniu obowiązującym w dacie wydawania zaświadczeń, nie wynika aby urząd kontroli skarbowej miał obowiązek przekazywania urzędowi skarbowemu właściwemu dla osoby przeciwko której toczyło się postępowanie kontrolne, jakichkolwiek informacji o tym postępowaniu. W ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do przyjęcia, że Urząd Skarbowy w K. o tym postępowaniu wiedział w chwili wydawania zaświadczeń. Zgodnie z art. 306b pr. 2 Ordynacji podatkowej skoro organ podatkowy może, a nie musi, przeprowadzić przed wydaniem zaświadczenia w niezbędnym zakresie postępowanie wyjaśniające, to prowadzi je w ramach posiadanych przez siebie ewidencji, rejestrów i danych, a nie w innych organach skarbowych. Sąd pierwszej instancji uznał, że pozwany w żaden sposób nie wykazał, aby w dacie wydawania zaświadczeń Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. posiadał informacje o prowadzonych postępowaniach kontrolnych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości. Pozwany wyrokowi zarzucił:

1) naruszenie przepisów postępowania tj.:

a) art. 227 w zw. z art. 76 i art. 258 kpc poprzez nierozpoznanie przez Sąd istoty sprawy w wyniku odmowy przeprowadzenia dowodu na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, wadliwie oceniając, iż dowody te były zbędne dla celów postępowania, tj. dowodu z przesłuchania świadków D. B. i K. B., którzy zgłosili w toku postępowania interwencje uboczne po stronie pozwanego, co skutkowało nie wyjaśnieniem przez Sąd wszystkich istotnych i spornych okoliczności dotyczących zawarcia w dniu 28 kwietnia 2008r. z pozwanym umowy sprzedaży nieruchomości, celu dla którego miała być zawarta i wiedzy pozwanego o celu, dla którego ww. umowa miała być zawarta,

b) art. 233 kpc poprzez przeprowadzenie przez Sąd pierwszej instancji postępowania dowodowego bez rozważenia w sposób wszechstronny zebranego w sprawie materiału dowodowego i wnikliwej analizy stanu faktycznego, tj. nie odniesienie się do faktu nabycia nieruchomości przez pozwanego po cenie rynkowej oszacowanej przez rzeczoznawcę majątkowego na potrzeby kredytu udzielonego pozwanemu przez Bank (...) w S. oraz uznanie, iż pozwanego i Interwenientów łączyła współpraca gospodarcza i w konsekwencji przyjęcie głównie na podstawie zeznań pozwanego oraz „emocjonalnego” pisma pozwanego z dnia 1 lutego 2013r., że została spełniona przesłanka skargi pauliańskiej wynikająca z art. 527 § 1 kc, tj. że pozwany D. D. (1) wiedział, że dłużnicy D. B. i K. B. działali ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela,

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj:

a) art. 527 § 1 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu przez Sąd I instancji, że powód – Skarb Państwa udowodnił złą wiarę pozwanego i tym samym spełniona została przesłanka skargi pauliańskiej wynikająca z art. 527 § 1 kc, tj. że pozwany – D. D. (1) w chwili zawierania umowy sprzedaży nieruchomości wiedział, że zbywcy nieruchomości – D. i K. B. działali ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela – Skarbu Państwa,

b) art. 306a, 306b i 306e ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. tj. z 2012r. poz. 749 z późn. zm.) w zw. z art. 527 § 1 kc – poprzez ich błędną wykładnię uznając, że:

- organ podatkowy – Naczelnik Urzędu Skarbowego w K., wydając zaświadczenie o niezaleganiu w podatkach przez dłużników D. i K. B. nie miał konieczności ustalenia czy wobec dłużników prowadzone jest postępowanie mające na celu ustalenie lub określenie wysokości ich zobowiązań podatkowych, ponieważ pozwany D. D. (1) nie wnosił o to we wnioskach o wydanie zaświadczeń składanych do urzędu Skarbowego w K.,

- organ podatkowy – Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. wydając zaświadczenie o niezaleganiu w podatkach przez dłużników D. i K. B. nie wiedząc, zdaniem Sądu pierwszej instancji, w chwili wydawania zaświadczeń o postępowaniach kontrolnych przeciwko dłużnikom prowadzonych przez Urząd Kontroli Skarbowej w G. mógł potwierdzić tylko fakty albo stan prawny na podstawie prowadzonych przez siebie ewidencji, rejestrów lub innych danych znajdujących się w jego posiadaniu,

co doprowadziło Sąd do stwierdzenia, że zaświadczenia wydane na wniosek pozwanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. nie stanowią dowodu zachowania należytej staranności przez pozwanego, w rozumieniu art. 527 § 1 kc.

Pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję, o zwolnienie pozwanego od kosztów sądowych w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję oraz zwolnienie pozwanego od kosztów sądowych całości.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest zasadna. Chybiony jest zarzut naruszenia przepisów art. 227 k.p.c. w związku z przepisem art. 76 k.p.c. oraz art. 258 k.p.c. Wymienione przepisy dotyczące faktów będących przedmiotem dowodu, możliwości przystąpienia do jednej ze stron w charakterze interwenienta ubocznego oraz obowiązków strony powołującej się na dowód ze świadków adresowane są do stron lub osób trzecich, które mogą przystąpić do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego a nie do sądu jako organu procesowego. Ponadto Sąd I instancji oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań w charakterze świadków D. B. i K. B. na rozprawie w dniu 25 lipca 2013 roku w obecności pozwanego, który nie złożył zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. a przedstawiając omawiany zarzut dotyczący uchybień procesowych nie uprawdopodobnił, że nie zgłosił zastrzeżeń bez swojej winy. Sąd Apelacyjny postanowił jednak na podstawie przepisu art. 232 zd. 2 k.p.c. uzupełnić postępowanie dowodowe i przesłuchać w charakterze świadków interwenientów ubocznych oraz dodatkowo pozwanego w charakterze strony celem ustalenia okoliczności i przyczyn zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości między interwenientami ubocznymi a pozwanym uznając, że dowody te dotyczą okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Interwenient uboczny D. B. nie prowadziła z pozwanym rozmów na temat sprzedaży nieruchomości i nie pamiętała faktów dotyczących rozliczeń między stronami. Rozmowy na ten temat prowadził z pozwanym interwenient uboczny K. B., Oceniając jednak zeznania interwenienta ubocznego Sąd Apelacyjny ocenił je jako niewiarygodne w tej części w której świadek zeznał, że nie mówił pozwanemu dlaczego będzie sprzedawał nieruchomość, wspominając jedynie o częstych kontrolach z urzędu skarbowego(k- 874v).

Bardziej wiarygodne były zeznania pozwanego, który zeznał, że interwenient uboczny powiedział, „ że spodziewa się jakiejś kary pieniężnej z urzędu skarbowego i dlatego chciał ją sprzedać. Chciał mieć pieniądze w rękę i uniknąć ewentualnych licytacji”(k- 875). Zeznania pozwanego w tej części są zgodne z jego wcześniejszymi wyjaśnieniami na rozprawie w dniu 25 lipca 2013 roku złożonymi w trybie art. 212 k.p.c. oraz zeznaniami w charakterze strony na rozprawie przed Sądem Okręgowym w dniu 24 kwietnia 2014 roku. Wiarygodność zeznań pozwanego w części dotyczącej informacji jaką uzyskał od interwenienta ubocznego o przyczynach sprzedaży nieruchomości potwierdzają także dowody z dokumentów a mianowicie treść pisma pozwanego adresowanego do interwenientów ubocznych z dnia 1 lutego 2013 roku w którym pozwany pisał między innymi, że „ .....to ja pomogłem Państwu kupując nieruchomość w B., która w przeciwnym razie została by zajęta przez Urząd Skarbowy. Kupując w/w nieruchomość wiedziałem, że Państwo mają poważne problemy ze Skarbem Państwa, który niebawem miał zabezpieczyć cały majątek, który posiadaliście”. Także z treści dokumentu na k- 748- 749 wynika, że zeznania pozwanego co do informacji uzyskanej od interwenienta ubocznego o przyczynach sprzedaży nieruchomości są wiarygodne. Jednocześnie zgodzić się należy z oceną Sądu I instancji według którego z zeznań pozwanego i z treści cytowanych dokumentów wynika, że pozwany wiedział przed zawarciem umowy, że dłużnicy mają zobowiązania wobec Skarbu Państwa, mają zaległości i że zamierzają zbyć nie tylko nieruchomość pozwanemu ale inne swoje nieruchomości ponieważ w innym przypadku Skarb Państwa zająłby na poczet swoich należności cały majątek dłużników. Pozwany wiedział zatem, że dłużnicy zawierając z nim umowę sprzedaży nieruchomości działali z pokrzywdzeniem wierzyciela uniemożliwiając mu zajęcie nieruchomości a w rezultacie zaspokojenie wierzyciela. Dłużnik bowiem, jak wynikało z zeznań pozwanego „chciał mieć pieniądze w rękę i uniknąć ewentualnych licytacji (k- 875). Niezależnie od przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia trafnych argumentów przemawiających za wiedzą pozwanego o działaniach dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela uzupełniające postępowanie dowodowe przeprowadzone przed Sądem Apelacyjnym daje podstawę do przyjęcia, że bezpośrednio przed zawarciem umowy sprzedaży nieruchomości pozwany pozostawał z interwenientami ubocznymi w stałych stosunkach gospodarczych wynikających z prowadzenia interesów związanych z handlem używanymi samochodami. Interwenient uboczny K. B. zeznał bowiem, że poznał pozwanego 2 lub 3 lata przed zawarciem umowy. Prowadził z żoną komis i pozwany od czasu do czasu wstawiał im samochody w komis na sprzedaż a w chwili zawarcia umowy istniały jeszcze między nimi rozliczenia finansowe z tytułu tych samochodów. K. B. zeznał, że faktycznie pozwany zapłacił przy sprzedaży nieruchomości 128 000 zł ale interwenienci pokwitowali w akcie notarialnym kwotę 300 000 zł z uwagi na to, że mieli z pozwanym „rozliczenia samochodowe” (k-875). Także pozwany potwierdził, że poznał małżonków B. rok lub dwa przed zawarciem umowy i początkowo były to kontakty biznesowe a dopiero później przekształciły się w kontakty towarzyskie. Istniały zatem podstawy do zastosowania w okolicznościach niniejszej sprawy przepisu art. 527 § 4 k.c. a w rezultacie do przyjęcia domniemania wiedzy pozwanego o działalności dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Domniemanie to nie zostało obalone w toku postępowania żadnym dowodem.

Chybiony okazał się także zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Ocena dowodów przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia nie pozostaje w sprzeczności z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Nie przekracza zatem granic zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. także w tej części, w której Sąd Okręgowy uzasadniał ocenę co do stanu świadomości pozwanego o czynnościach dłużników dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Nietrafny jest także zarzut naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 527 § 1 k.c. Zaskarżeniu na podstawie tego przepisu podlegają czynności prawne rozporządzające i zobowiązujące – rozporządzające zarówno nieodpłatne jak i odpłatne a także ekwiwalentne. (por. m.in. A. J. w : Kodeks cywilny, komentarz , tom III, Zobowiązania, część ogólna pod red. A. K., LEX, 2014, teza 25 oraz M. S., Komentarz do Kodeksu cywilnego, Księga III, Zobowiązania, tom I, Wydawnictwo (...), W-wa, 1996, s.507. Zauważyć także należy, że pokrzywdzenie wierzyciela powstaje na skutek takiego stanu majątku dłużnika, który powoduje niemożność , utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia się wierzyciela (por. m.in. wyrok SN z dnia 29.06. 2004, w sprawie II CK 367/03).

Nietrafny jest także zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię przepisów art. 306 a, 306 b i 306 e ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. 2012, poz. 749 ze zm.).

Podzielając wnioski wynikające z treści cytowanych przepisów, dotyczące wydawania zaświadczeń w granicach żądania wnioskodawcy i na podstawie dokumentacji organu podatkowego do którego zwraca się wnioskodawca brak jest w tych przepisach obowiązku nałożonego na organ podatkowy dotyczącego ustalania, czy inne organy podatkowe na terytorium R.P. stwierdziły zaległości podatkowe określonej osoby, chyba, że zostały one wskazane we wniosku podatnika lub piśmie wyrażającym zgodę o którym stanowi przepis art. 306 g § 1 pkt 2 i art. 306 h § 1 ustawy ordynacja podatkowa lub organ podatkowy otrzymał od innych organów do realizacji tytuły wykonawcze (§ 4 powołanego w odpowiedzi na apelację rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 roku w sprawie zaświadczeń wydawanych przez organy podatkowe Dz.U. nr 165, poz. 1374 ze zm.).

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd Apelacyjny, na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. oddalił apelację a o kosztach zastępstwa procesowego orzekł na podstawie przepisu § 6 pkt 7 i § 13 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348 ze zm.) w związku z przepisem art. 99 k.p.c.